

Az Árnyékolástechnikai Egyesület múltja, jelene és jövője

Tizennégy évvel ezelőtt gyűlt össze az árnyékolástechnikai szakma először azzal az igénnyel, hogy más szakmákhoz hasonlóan létrehozza közös érdekképviseleti szervezetét. Az igyekezet túl jól is sikerült, hiszen rövid csatározások után nemcsak egy, hanem kettő szervezet is létrejött. Az egyik Évosz-Matt Árnyékolástechnikai tagozat néven az ÉVOSZ keretein belül kezdte el működését, a másik önálló szervezetként a MÁR (Magyar Árnyékoló és Redőnygyártó Egyesület) nevet vette fel. Mindkét szervezeti formának megvoltak az előnyei és a hátrányai. 2013 elején a két szervezet egyesült, és Magyar Árnyékolástechnikai Vállalkozások Egyesülete (MARTE) néven folytatta működését. (A történet részletesebben itt olvasható: <http://mar-te.hu/tortenetunk>)

Az első évtizedben mindkét szervezetben rendszeressé váltak a szakmai konferenciák, a kiállításokon való közös részvételek és a vállalkozók megismerését és együttműködését segítő programok, bálók, illetve közösségépítést szolgáló vacsorák. Az elmúlt években viszont mintha egyre kevesebbet hallanánk az immáron két szervezetet is összefogó MARTE-ről. A Spektrum Lap- és Könyvkiadóban erről beszélgettünk Szántai Sárközi

Ambrussal a Magyar Árnyékolástechnikai Vállalkozások Egyesületének elnökével.

Spektrum: Mi az oka annak, hogy a kívülállók számára úgy tűnik, mintha a MARTE tevékenysége egyre inkább csökkenne?

Sz.S.A.: Ezt nagyon sok, egy időben megjelenő változás idézte elő. Az első fordulópontra 2012-13-ra tehető, amikor az ÉVOSZ keretein belül működő MATT-al egyesülve szervezeti átalakulást hajtottunk végre. Meggyőződésünk volt, hogy a szakma számára előnyös, ha a két szerveződés értékeit integrálva egységesen lépünk fel céljaink elérése érdekében.

A hosszú egyeztetési tárgyalások végén úgy éreztük, hogy sikerült minden lényeges kérdésben kompromisszumot kötnünk és 2013. január 15-én új névvel, pontosan meghatározott feladatokkal és paritásos alapon választott testületekkel kezdtük el a közös munkát.

Spektrum: Ez ígéretes változásnak tűnik. Mégis hol keletkezett a probléma?

Sz. S. A.: A vezetőségi tagok választásánál is tudtuk, és ki is mondtuk, hogy a két csapatból azonos számban

történő választás nem szerencsés hosszú távon. Jelentősége mégis abban állt, hogy megalapozzuk az egymás iránti bizalmat, és megismerjük, és összehangoljuk az addig különböző felfogású és módszereket követő tisztségviselők munkáját. A kiválasztás fő szempontja ugyanis nem a feladatokat megoldani képes és azt vállalni tudó személyekre irányult.

Ennek tudható be, hogy a szervezet működésében a repedések már az egyesülés első évében megjelentek. A jogi személyiségű egyesületben a törvényi szabályozás kötöttsége okán is megszokott volt a havi rendszerességgel tartott vezetőségi ülés, amely viszont nehézséget jelentett egyes választott tagtársunk számára. A hiányzások miatt egyre gyakrabban szembesültünk az addig számunkra ismeretlen helyzettel, a határozatképtelen ülésekkel. Ez valójában azt jelentette, hogy hiába az előkészítő munka, a lelkes programmegjelölés, döntésképtelenség okán ezeket nem lehetett még megkezdeni sem. Ráadásaként az új vezetőség tagjai közül fél év múlva már egy tag le is mondott.

Spektrum: Kiderült, hogy mi volt ennek az oka és mit tettek a megoldás érdekében?

Sz. S. A.: Leginkább az elfoglaltságra, időegyeztetés nehézségeire hivatkoztak, de sajnos betegség is közre játszott a hiányzásokban. Csökkentettük az ülések számát, elsősorban a legfontosabb feladatokra koncentráltunk, de ez sem állította meg a fogyatkozó részvételt. 2014 végére azután az inaktív vezetőségi tagok, lényegében a fél vezetőség lemondott. 2015 elején ezért újra választást tartottunk.

Sajnos addigra már a tagságban sokasodtak a kétélyek. A választást előkészítő közgyűlésen már ki kellett mondani a felmerülő kérdést: érdemes-e és szükséges-e folytatni az egyesületet. A sok-sok bírálat ellenére a tagság egyhangúan a folytatás mellett döntött.

Spektrum: Mi volt az, ami ebben a bizonytalan hangulatban mégis a folytatás mellett szólt?

Sz. S. A.: A tagok a szakma számára számtalan fontos, megoldást igénylő feladatot soroltak fel. Kinyilvánították, hogy ezeket csak szervezeti keretek között lehet és célszerű végezni. Sajnos azonban már ekkor is megjelentek a későbbi problémákat okozó jelenségek.

Spektrum: Melyek voltak ezek?

Sz. S. A.: Két csoportba sorolhatók: az egyik szemléletbeli, a másik tájékoztatásból, a valódi lehetőségek-től való elszakadásból eredt.

A szemléletbeli hibákat a mai napig sem sikerült korrigálni, sőt úgy tűnik, a további feladatmeghatározás és ebből következően maga az egyesület létét is ez veszélyezteti a legjobban. Amikor ugyanis az előttünk álló feladatokról vitázunk, akkor remek ötletek, javaslatok hangzanak el arról, hogy mit kellene tennie az egyesületnek. Amikor aztán elfogadjuk, és az ötlet gazdáját felkérjük, hogy cselekedjen, akkor már megáll minden. Jó, de akkor kinek adjuk a feladatot? Meg kellene végre érteni mindenkinek, hogy az egyesület mi magunk vagyunk, nincs apparátusunk, központi irodaházunk, adminisztratív dolgozókkal, szakfőosztályokkal.

Ezért javasoltuk, hogy csak olyan feladatokat határozzunk meg, amit magunk el is tudunk és akarunk végezni. Mindezek ellenére végül ez a közgyűlés az új vezetésnek két fő feladatot szavazott meg:

1. Biztosítsanak egy fő főállású főtitkári munkatársat,
2. Az egyesület szerezzé vissza a szakmai oktatást.

A döntés előtt felhívtam a figyelmét a tagságnak, hogy mind a kettő irreális, illetve megvalósíthatatlan célkitűzés. Ennek ellenére a közgyűlés határozatra emelte, így ez szinte biztossá tette a következő évek sikertelenségét.

Spektrum: Mi volt ennek a két határozatnak a hibája?

Sz. S. A.: Egy főállású munkatárs havi díja a közterhekkal, a munkájához szükséges technikai feltételek biztosításával (telefon, gépkocsi, nyomtatványok stb.) 400-500 ezer Ft körüli összeg, ami éves szinten akár 6 millió Ft, miközben a tagdíjbevételeink 100%-os fizetési hajlandóság mellett sem éri el az 1,5 millió Ft-ot. Ennek tisztázása során felmerült az a javaslat, hogy ennek biztosítására jelentősen emeljük meg a tagdíjat. Ez egy ördögi kört indított volna el, mert hatására viszont vélhetően drasztikusan csökkent volna a taglétszám.

A másik javaslat, a szakmai oktatás „visszaszerzése” már önmagában is téves megfogalmazás. Az egyesület ugyanis soha nem folytatott szakmai oktatást és vizsgáztatást. Sőt! Amikor ez a javaslat elhangzott (2015. március) akkor már önálló árnyékolástechnikai OKJ-s képzés nem is volt. (2013. szeptember 1. után nem indulhatott ilyen képzés, mert az OKJ-oktatási rendszert átszervezték, és az árnyékolástechnikai képzést összevonták a nyílászáró-beépítő szakmával.)

Spektrum: Úgy hírlik, hogy most is képeznek árnyékolástechnikai szerelőket. Akkor mi az igazság?

Sz. S. A.: Mint mondtam, az OKJ-felnőttképzés rendszerét szinte évente módosítják. Az említett időpont óta összevont képzés és szakképesítés adható, aminek

az elnevezése: „Nyílászáró-beépítő és árnyékolástechnikai szerelő”. Sajátságos módon ez a homlokzatépítő (dryvitos) szakma részképzése.

Egyidejűleg jelentős mértékben megszigorították a vizsgafelkészítők adminisztratív kötelezettségeit és a pénzügyi fedezet (kaució) összegét is. Ma már csak olyan tőkeerős, nagy forgalmat bonyolító oktatási centrumok képesek megfelelni a feltételeknek, mint pl. a SZTÁV.

Továbbá a képzésen belül a nyílászárók kerültek a központba, ami az ablakgyártók szövetsége (Minőségi Magyar Ablakgyártók Szövetsége, MMAE) számára előnyt jelenthet. A német tulajdonú DECRA oktatással is foglalkozó, az egész világon 180 leányvállalattal és 21 000 munkatárssal működő céggel kötöttek együttműködési megállapodást, nyilván mert a feltételek az ablakszövetség számára is vállalhatatlanok.

És akkor még nem is beszéltünk a szakképzett oktatók, valamint az igen bonyolult adminisztratív feltételek biztosításáról, ami további nehézséget jelentene az olyan kis szervezetek számára, mint a MARTE.

Spektrum: Mit tett a 2015-ben megválasztott új vezetés a megvalósíthatatlannak ítélt feladatok terhe alatt?

Sz. S. A.: A tisztújító közgyűlésnek volt még egy igen fontos feladata. A közgyűlésen meghozott határozatok változásbejelentési kötelezettséggel jártak, ezért egyidejűleg harmonizálni kellett az alapszabályunkat az új Ptk. vonatkozó részeivel. A számos új és szigorú jogi feltétel miatt ügyvédek közreműködésével bonyolítottuk a döntéseinket. Ezen kívül két fiatal, tisztséget még nem viselő tagtársunkat is beválasztottuk az elnök-

ségbe. Nem titkolt szándékunk volt a jövő érdekében a kontinuitás biztosítása. Az új vezetés munkatervét kibővítettük a minőségi termékek jellemzőit meghatározó szabályzat, országos árnyékolástechnikai napok bevezetése, árnyékolós bálók újbóli megrendezése stb. programokkal.

Az új elnökség a végrehajtás részleteinek egyeztetése során sajnos nem tudott megegyezni, mert az egyes lényegtelen és nem is a testület hatáskörébe tartozó témák miatt kialakult vita, időnként személyeskedésbe torkollott. Ismét egy elnökségi tag lemondása lett a következménye a sikertelenségnek.

Ennek ellenére mégis kijelenthetjük, hogy az egyesület működik, sőt igen hasznos és fontos feladatokat végez, igaz ezek nem olyan látványosak, mint pl. egy konferencia vagy egy bál. Azoknak, azonban akik ennek az előnyeit élvezték ezek talán mégis fontosabb történések voltak. Ugyanis a vállalkozások működési feltételeit segítő konkrét intézkedések, amelyek első sorban a panaszügyek megoldásában való sikeres közreműködésünk, az üzleti kapcsolatok elősegítése és újabban a külföldi munkavégzés, illetve cégműködés jogi, hatósági engedélyezési ügyintézés rendszeres és időigényes feladatot jelentett azon tagtársainknak, akik ezt a szabad idejük terhére végezték, hiszen maguk is vállalkozók.

Spektrum: Ezeket mégis hogyan lehetett megoldani, ha az egyesületnek nincs apparátusa és fizetett alkalmazottja?

Sz. S. A.: Éppen ez az egyik nagy előnyünk vagy inkább lehetőségünk jelenleg, amit érdemes lenne az egyesület sikerének érdekében még jobban hasznosítani. Szeren-

csés helyzet, hogy a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara választott tisztségviselőjeként gyakorlatilag a teljes kamarai szervezeti háttérrel és kapcsolatrendszerrel rendelkezem, így ezeket az ügyeket teljesen törvényesen becsatornázom a kamara szolgáltatási kötelezettségének a rendszerébe. Ugyanis az árnyékolástechnikai vállalkozások, mint minden más vállalkozás, kötelezettek az évente 5000 Ft-os regisztrációs díj megfizetésére, amiért cserébe törvényesen jogosultak a kamarai szolgáltatások igénybevételére.

Továbbá kevesen gondolják végig, és éppen ezért nem szabad elfelejteni, hogy az egyesület technikai, adminisztratív működtetése ugyanazokkal a kötelezettségekkel jár, mint amit egy kft. életében naponta átélünk. A levelezések, a beérkező panaszügyek, a könyvelés, a kötelező statisztikák, az adóbevallás, a pénzkezelés, stb. Ezeket a feladatokat, ha van kedvünk, ha nincs, valakinek mégiscsak folyamatosan végeznie kell.

Spektrum: A szabályok szerint ismét közgyűlésre készül az egyesület. Mi a jelenlegi helyzet?

Sz. S. A.: A legutóbbi közgyűlésen kimondtuk, hogy nem sikerült a feladatainkat teljesítenünk, ezért úgy döntöttünk, hogy 2016. évre nem kérünk tagdíjat. Arra gondoltunk, hogy előlről, alulról kellene felépíteni újból az egyesületet. Ezért csak egyetlen feladatot jelöltünk meg, amelyben mutatkozott némi kibontakozási esély. Élő tévéadásban, rádióban és minden lehetséges nyilvános megszólalás alkalmával az eddig is a fogyasztói biztonságot jelentő, szervezett és felelősséget vállaló tagvállalkozásokat tömörítő egyesületünk előnyeit reklámoztuk. A kedvező hatások alapján elhatároztuk, hogy profi szakemberek segítségével, koncentrált akcióval indítsunk el egy brandépítő folyamatot. Arra gondoltunk, hogy ez megnöveli a tagvállalkozásaink és a szervezet presztízsét is, nem utolsó sorban éppen ezért vonzóvá teszi a szakmát gyakorlók számára a csatlakozást.

Spektrum: Milyen eredménnyel járt az akció?

Sz. S. A.: Sajnos teljes kudarccal, gyakorlatilag semmi nem történt, sőt váratlanul maga az egyesület értelme kérdőjeleződött meg, többen lemondtak az egyesületi szerepükről, sőt vannak, akik a tagsági viszonyukról is, és ezzel párhuzamosan felmerült a szervezet megszűntetésének kérdése is.

Spektrum: Az egyesületi tagság önkéntes, ezért végül is, aki nem ért egyet egy szervezet műkö-

désével bármikor kiléphet. Reális esélye van, hogy végül megszűnik az egyesület, vagy lát-e valamilyen kibontakozási lehetőséget?

Sz. S. A.: Az egyesület felszámolásának megvan a jogi és elvi lehetősége. Ismerve az eljárás jogi kötöttségeit és a folyamat bonyolultságát nem tartom valószínűnek, hogy ez most bekövetkezzen. A kibontakozásnak az alapfeltétele, hogy olyan tagok maradjanak, akik megértik: az egyesület mi vagyunk. Nem egy ködbe vesző, távoli irodaházban, elzárkózott módon élő bürokraták csoportja, akiknek minduntalan kiosztjuk a feladatot, de azok semmit nem hajlandók tenni a magas juttatásaik ellenére sem.

A megújulásra való tudatos törekvéshez fel kell ismerni, hogy a kezdetekhez képest alaposan megváltozott a világ és ezen belül a szakmánk helyzete is. Ennek legszembetűnőbb bizonyítéka a tagtársak, de a nem tag vállalkozások tevékenységének diverzifikációjában érhető tetten. A továbbélés, a fennmaradás érdekében az árnyékolástechnikai termékek kínálata mellé számos más tevékenységet is végeznek. Legtöbbször a nyílászárókkal, de gyakori a megújuló energia körébe tartozó termékek forgalmazásával foglalkozók száma is.

Az árnyékolók területén ma már jelentős az elektronikus vezérlés elterjedése, amely önmagában is egyre magasabb technikai követelményeknek való megfelelést igényel. A kapcsolódó szakmák fejlődésében is megfigyelhető ugyanez, mert az épületek működtetésében egyre gyakoribb elvárás (de legalább opcionálisan) az intelligens rendszerek kialakítására. Ez viszont rendszerszemléletet, szakmákon túlnyúló, koherens gondolkodást és cselekvést igényel.

Talán nem ördögtől való gondolat ezért, ha a megváltozott körülményeknek megfelelő szervezeti célok tűznének ki, valamint a megvalósításához szükséges egyesületi strukturális átalakításokat és szolgáltatásokat kínálnánk a vállalkozásainknak.

Összegezve talán a legfontosabb: sokan gondoljuk úgy, hogy a tizennégy év alatt felhalmozott tapasztalatokat, értékeket, kapcsolatokat nem érdemes kidobni. A szakma tovább fog élni, jönnek utánunk újabb és újabb nemzedékek, akik számára legalább „gyújtólángon” érdemes életben tartani egy szakmát segítő szerveződési lehetőséget. Jelenleg ebben áll a legnagyobb felelősségünk, ezért ez a következő hetek-hónapok legfontosabb feladata.

Spektrum: Sok sikert kívánunk, és köszönjük a beszélgetést.